

Паперова копія
електронного
документа

МІНІСТЕРСТВО ЗАХИСТУ ДОВКІЛЛЯ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ

НАКАЗ

_____ 20__ р.

Київ

№ _____

**Про внесення змін до Положення
про національний природний парк
«Подільські Товтри»**

Відповідно до статті 5 Закону України «Про природно-заповідний фонд України»

н а к а з у ю:

1. Внести зміни до Положення про національний природний парк «Подільські Товтри», затвердженого наказом Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 31.08.2020 № 107, виклавши його у новій редакції, що додається.

2. Департаменту цифрової трансформації, електронних публічних послуг та управління відходами (Євгенія ПОПОВИЧ) забезпечити оприлюднення цього наказу на офіційному вебсайті Міндовкілля.

3. Контроль за виконанням цього наказу покласти на першого заступника Міністра Олександра КРАСНОЛУЦЬКОГО.

Міністр

Руслан СТІЛЕЦЬ

UB
Міндовкілля
№1102 від 29.08.2024
КЕП: Стрелець Р. О. 29.08.2024 18:46
3FAA9288358E5C0030400000035892F000781D600
Сертифікат дійсний з 11.07.2024 00:00 до 10.07.2026
23:59

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Національний природний парк «Подільські Товтри» (далі – Парк), створений відповідно до Указу Президента України від 27.06.1996 № 474 «Про створення національного природного парку «Подільські Товтри» (далі – Указ), є територією природно-заповідного фонду загальнодержавного значення.

Постановою Кабінету Міністрів України від 26.04.2007 № 681 «Про вилучення, надання у постійне користування і в оренду земельних ділянок для суспільних та інших потреб, погодження місць розташування об'єктів і зміну цільового призначення земель» додатково до земельних ділянок, передбачених Указом, надано у постійне користування Парку 1438,06 гектарів земель.

Розпорядженням Хмельницької обласної військової адміністрації від 09.05.2022 № 82/2022-р «Про передачу в постійне користування земельних ділянок НПП «Подільські Товтри» в постійне користування Парку надано земельні ділянки державної власності, розташовані на території Кам'янець-Подільського району загальною площею 4031,357 гектара.

1.2. Парк є бюджетною, неприбутковою, природоохоронною, рекреаційною, культурно-освітньою, науково-дослідною установою і входить до складу природно-заповідного фонду України, охороняється як національне надбання, щодо якого встановлюється особливий режим охорони, відтворення та використання.

1.3. Парк є юридичною особою, має самостійний баланс, рахунки у відділенні Казначейства і утримується за рахунок коштів державного бюджету. Парк має печатку із зображенням Державного герба України та своїм найменуванням, бланки, штампи та офіційну емблему, що реєструються в установленому порядку.

1.4. Парк віднесено до сфери управління Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України.

1.5. Парк у своїй діяльності керується Конституцією України, законами України «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про природно-заповідний фонд України», «Про Червону книгу України», «Про рослинний світ», «Про тваринний світ», Земельним, Лісовим та Водним кодексами України, міжнародними природоохоронними договорами, іншими нормативно-правовими актами, Проектом організації території Парку, охорони, відтворення та рекреаційного використання його природних комплексів та об'єктів (далі – Проект організації території), а також цим Положенням.

Завдання, науковий профіль, характер функціонування і режим Парку визначаються у цьому Положенні.

1.6. Загальна площа Парку становить 261316 гектарів земель, у тому числі 8484,417 гектара земель, що надаються у постійне користування Парку та 252831,583 гектара земель, що включаються до його складу без вилучення у землекористувачів.

Відповідно до правовстановлюючих документів на право постійного користування землею, загальна площа земельних ділянок, наданих у постійне користування Парку, становить 8567,3571 гектарів.

1.7. Ділянки землі та водного простору з усіма природними ресурсами та об'єктами вилучаються з господарського використання і надаються Парку в постійне користування у порядку, встановленому законодавством.

До встановлення меж Парку у натурі його межі визначаються відповідно до Проекту створення Парку.

1.8. Право Парку на постійне користування земельними ділянками оформлюється відповідно до Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень».

1.9. Межі земельних ділянок, що перебувають у користуванні Парку встановлюються в натурі (на місцевості) та закріплюються межовими знаками в порядку, визначеному законодавством. Відомості про межі, цільове призначення, оцінку, угіддя земельних ділянок, що перебувають у користуванні Парку та про обмеження в їх використанні вносяться до Державного земельного кадастру у встановленому законодавством порядку та обов'язково враховуються при реконструкції та розвитку прилеглих територій.

1.10. До складу території Парку входять, зокрема:

ландшафтний заказник загальнодержавного значення «Іванковецький» загальною площею 1014,5 гектарів;

ландшафтний заказник загальнодержавного значення «Івахновецький» загальною площею 155 гектарів;

ландшафтний заказник загальнодержавного значення «Кармалюкова гора» загальною площею 765 гектарів;

ландшафтний заказник загальнодержавного значення «Совий Яр» загальною площею 827 гектарів;

ландшафтний заказник загальнодержавного значення «Княжпільський» загальною площею 821 гектар;

ландшафтний заказник загальнодержавного значення «Циківський» загальною площею 290 гектарів;

ландшафтний заказник загальнодержавного значення «Сокіл» загальною площею 56 гектарів;

ландшафтний заказник загальнодержавного значення «Велика і Мала Бугаїха» загальною площею 66 гектарів;

ботанічний заказник загальнодержавного значення «Панівецька дача» загальною площею 923 гектара;

ботанічний заказник загальнодержавного значення «Товтра Вербецька» загальною площею 9,3 гектара;

ботанічний заказник загальнодержавного значення «Нижні Патринці» загальною площею 80 гектарів;

ботанічний заказник загальнодержавного значення «Довжоцький» загальною площею 655 гектарів;

ботанічний заказник загальнодержавного значення «Карабчівський» загальною площею 111 гектарів;

ботанічний заказник загальнодержавного значення «Чапля» загальною площею 177 гектарів;

лісовий заказник загальнодержавного значення «Сатанівський» загальною площею 1778 гектарів;

ландшафтний заказник місцевого значення «Івахновецький ліс» загальною площею 81 гектар;

ландшафтний заказник місцевого значення «Сорочинські Товтри» загальною площею 6,8 гектарів;

ботанічний заказник місцевого значення «Буковий ліс» загальною площею 5,3 гектарів;

ботанічний заказник місцевого значення «Товтра Садова та Деренова» загальною площею 26,3 гектарів;

ботанічний заказник місцевого значення «Черчецька Товтра» загальною площею 4,5 гектарів;

ботанічний заказник місцевого значення «Вільховецькі Товтри» загальною площею 47 гектарів;

ботанічний заказник місцевого значення «Китайгородський ліс» загальною площею 84 гектара;

ботанічний заказник місцевого значення «Мукшанський» загальною площею 21 гектар;

ботанічний заказник місцевого значення «Устянський» загальною площею 12 гектарів;

ботанічний заказник місцевого значення «Нігинська товтра» загальною площею 3,5 гектарів;

ботанічний заказник місцевого значення «Три горби» загальною площею 283 гектара;

ботанічний заказник місцевого значення «Лазарево» загальною площею 160 гектарів;

ботанічний заказник місцевого значення «Наддністрянський» загальною площею 1167 гектарів;

ботанічний заказник місцевого значення «Староушицький» загальною площею 2715 гектарів;

ботанічний заказник місцевого значення «На валу» загальною площею 215 гектарів;

етномологічний заказник місцевого значення «Павлові криниці» загальною площею 6 гектарів;

етномологічний заказник місцевого значення «Брідок» загальною площею 6,5 гектарів;

гідрологічний заказник місцевого значення «Шандрівський» загальною площею 28 гектарів;

геологічна пам'ятка природи загальнодержавного значення «Китайгородське відслонення» загальною площею 60 гектарів;

геологічна пам'ятка природи загальнодержавного значення «Печера «Атлантида» загальною площею 10 гектарів;

ботанічна пам'ятка природи загальнодержавного значення «Товтра «Самовита» загальною площею 15 гектарів;

ботанічна пам'ятка природи місцевого значення «Деренівка» загальною площею 17 гектарів;

ботанічна пам'ятка природи місцевого значення «Дуб звичайний» загальною площею 0,1 гектар;

ботанічна пам'ятка природи місцевого значення «Дубовий ліс» загальною площею 4,8 гектарів;

ботанічна пам'ятка природи місцевого значення «Букові дерева» загальною площею 0,1 гектар;

ботанічна пам'ятка природи місцевого значення «Алея горіха грецького» загальною площею 5 гектарів;

ботанічна пам'ятка природи місцевого значення «Циківська дубина» загальною площею 19,3 гектарів;

ботанічна пам'ятка природи місцевого значення «Дуб-велетень» загальною площею 0,1 гектар;

ботанічна пам'ятка природи місцевого значення «Дуб звичайний» загальною площею 0,1 гектар;

ботанічна пам'ятка природи місцевого значення «Явір» загальною площею 0,1 гектарів;

геологічна пам'ятка природи місцевого значення «Залучанська печера» загальною площею 3 гектара;

геологічна пам'ятка природи місцевого значення «Розріз скальської серії силурійської системи» загальною площею 1,8 гектарів;

геологічна пам'ятка природи місцевого значення «Печера в верхньому тортоні» загальною площею 1,4 гектара;

геологічна пам'ятка природи місцевого значення «Товтра «Першак» з печерою» загальною площею 5 гектарів;

геологічна пам'ятка природи місцевого значення «Розріз цвиклівської свити, малиновецької серії (сокольська) і бернівська підсвिति» загальною площею 2,1 гектара;

геологічна пам'ятка природи місцевого значення «Розріз тернавської свити ярузької серії» загальною площею 4,8 гектарів;

геологічна пам'ятка природи місцевого значення «Розріз грінчукської підсвिति рихівської свити малиновецької серії» загальною площею 1,5 гектарів;

геологічна пам'ятка природи місцевого значення «Повний розріз верхньої частини рихтівської свити (ісаківська підсвита)» загальною площею 3,9 гектарів;

геологічна пам'ятка природи місцевого значення «Розріз гораївської свити середнього ордовіка (молодовська серія)» загальною площею 2,1 гектара;

геологічна пам'ятка природи місцевого значення «Розріз нагорнянської свити» загальною площею 5 гектарів;

геологічна пам'ятка природи місцевого значення «Голова Витязя» загальною площею 0,8 гектарів;

геологічна пам'ятка природи місцевого значення «Розріз скальної серії силурійської системи» загальною площею 2,3 гектара;

- геологічна пам'ятка природи місцевого значення «Розріз верхньої частини канилівської серії студеницької свити» загальною площею 4,8 гектарів;
- геологічна пам'ятка природи місцевого значення «Розріз баговицької свити (мукшинської підсвити)» загальною площею 3,1 гектара;
- геологічна пам'ятка природи місцевого значення «Розріз баговицької свити (устівська підсвита)» загальною площею 2,8 гектарів;
- геологічна пам'ятка природи місцевого значення «Розріз канилівської свити маниловецької серії (голосківська і шутнівська підсвити) і нижньої частини цвиклівської свити» загальною площею 4 гектара;
- геологічна пам'ятка природи місцевого значення «Пещера «Малишка-Киянка» загальною площею 1 гектар;
- геологічна пам'ятка природи місцевого значення «Скеля-останець «Голова велетня» загальною площею 1 гектар;
- геологічна пам'ятка природи місцевого значення «Гора-останець «Бабин писок» загальною площею 1,5 гектарів;
- геологічна пам'ятка природи місцевого значення «Гора «Теремець» загальною площею 2,5 гектарів;
- геологічна пам'ятка природи місцевого значення «Розріз субочської свити верхнього ордовика (молодовська серія)» загальною площею 4 гектара;
- геологічна пам'ятка природи місцевого значення «Розріз канилівської свити» загальною площею 4,5 гектарів;
- геологічна пам'ятка природи місцевого значення «Скеля «Соколів камінь» загальною площею 5 гектарів;
- комплексна пам'ятка природи місцевого значення «Врублівецький ліс» загальною площею 89 гектарів;
- комплексна пам'ятка природи місцевого значення «Гусикова гора» загальною площею 97,3 гектарів;
- парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення «Сатанівська перлина» загальною площею 22 гектара;
- парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва місцевого значення «Голосківський парк» загальною площею 12,7 гектарів;
- парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва місцевого значення «Чемеровецький» загальною площею 5,9 гектарів;
- заповідне урочище місцевого значення «Жабинецька дача» загальною площею 180 гектарів.

Території та об'єкти природно-заповідного фонду або їх частини, що розташовані на земельних ділянках, які входять до складу Парку без вилучення у землекористувачів передаються під охорону підприємствам, установам, організаціям і громадянам Хмельницькою обласною державною адміністрацією з оформленням охоронного зобов'язання.

1.11. На території Парку у визначених місцях встановлюються необхідні державні інформаційні та охоронні знаки затвердженого зразка.

1.12. Юридична адреса Парку: вул. Дністровська, буд. 21, село Колодіївка, Кам'янець-Подільський район, Хмельницька область, 32398.

Поштова адреса Парку: площа Польський ринок, буд. 6, м. Кам'янець-Подільський, Хмельницька область, 32301.

2. МЕТА СТВОРЕННЯ ТА ЗАВДАННЯ

2.1. Парк створено з метою збереження, відтворення і раціонального використання природних ландшафтів Поділля з унікальними історико-культурними комплексами, що мають важливе природоохоронне, наукове, освітнє, естетичне, рекреаційне та оздоровче значення.

2.2. Основними завданнями Парку є:

збереження та відтворення цінних природних та історико-культурних комплексів та природних об'єктів Поділля, насамперед видів тваринного і рослинного світу та природних оселищ, занесених до Червоної книги України та міжнародних Червоних списків;

створення умов для організованого туризму, відпочинку та інших видів рекреаційної діяльності в природних умовах з додержанням режиму охорони заповідних комплексів та об'єктів;

організація та здійснення наукових досліджень, у тому числі з вивчення природних комплексів та їх змін в умовах рекреаційного використання, розроблення та впровадження наукових рекомендацій з питань охорони навколишнього природного середовища, відтворення окремих видів флори та фауни, відновлення порушених екосистем, управління та ефективного використання природних ресурсів, організації та проведення моніторингу ландшафтного та біологічного різноманіття;

проведення екологічної освітньо-виховної роботи.

3. УПРАВЛІННЯ ПАРКОМ

3.1. Управління Парком здійснюється відповідно до вимог законодавства спеціальною адміністрацією (далі – адміністрація).

3.2. Адміністрацію очолює директор, який призначається та звільняється з посади Міністром захисту довкілля та природних ресурсів України у порядку, передбаченому законодавством.

Рішення про призначення директора приймається відповідно до законодавства.

3.3. Адміністрація Парку розробляє:

штатний розпис Парку, кошторис і подає їх на затвердження в установленому порядку до Міндовкілля та структуру Парку, яку затверджує його директор та подає на погодження до Міндовкілля;

щорічні плани заходів з наукової та науково-технічної діяльності, екологічної освітньо-виховної роботи;

плани природоохоронних заходів із збереження природно-заповідного фонду і подає їх на затвердження до Міндовкілля.

3.4. Для забезпечення виконання основних завдань та проведення природоохоронних заходів, науково-дослідних, екологічних освітньо-виховних,

рекреаційних, господарських та інших робіт, визначених Проектом організації території Парку, адміністрація має право в установленому порядку:

створювати відповідні структурні підрозділи (відділи, сектори, лабораторії, природознавчий музей, природоохоронні науково-дослідні відділення);

здійснювати будівництво споруд (адміністративних, лабораторних, житлових і господарських), шляхів, лінійних та інших об'єктів транспорту і зв'язку, інженерних мереж, пов'язаних з діяльністю Парку;

надавати платні послуги згідно із законодавством;

публікувати результати своїх наукових досліджень або оприлюднювати їх іншим способом;

отримувати, передавати та поширювати наукову, науково-технічну інформацію;

брати участь у судових справах в якості позивача, відповідача, третьої особи, заявника, потерпілого, заінтересованої особи;

здійснювати інші види діяльності, не заборонені законодавством.

До затвердження Проекту організації території проведення зазначених заходів здійснюється відповідно до Проекту створення Парку та цього Положення.

3.5. Директор несе персональну відповідальність за виконання покладених на Парк завдань, у тому числі за організацію та проведення природоохоронних заходів, наукової та науково-технічної і рекреаційної діяльності, екологічних освітньо-виховних, рекреаційних, господарських та інших робіт, збереження закріпленого за Парком державного майна і забезпечення протипожежної безпеки його об'єктів, за створення належних соціально-побутових і виробничих умов для працівників Парку тощо.

Директор Парку письмово погоджує з Міндовкілля свої відпустки, дні відпочинку та закордонні відрядження, а також інформує Міндовкілля про відрядження у межах України та невідкладно інформує про свою тимчасову непрацездатність.

Атестація директора та інших працівників Парку проводиться у порядку, передбаченому законодавством.

3.6. Повноваження директора Парку:

здійснює керівництво роботою адміністрації Парку та несе відповідальність за виконання покладених на неї завдань;

забезпечує виконання завдань, визначених у пункті 2.2. розділу 2 «Мета створення та завдання» Положення;

представляє Парк в органах державної влади, місцевого самоврядування, судових органах, підприємствах, установах, організаціях усіх форм власності та у відносинах з трудовим колективом;

розпоряджається за погодженням із Міндовкілля коштами та майном Парку у порядку, встановленому законодавством;

відповідає за результати діяльності перед Міндовкілля;

видає у межах своєї компетенції накази;

визначає функціональні обов'язки працівників Парку;

здійснює інші повноваження відповідно до законодавства.

3.7. Директор призначає на посаду та звільняє з дотриманням вимог законодавства заступників директора та уповноважену особу з питань запобігання та виявлення корупції за погодженням із Міндовкілля, керівника юридичної служби (юрисконсульта відповідної категорії, який виконує функції юридичної служби в установі) – за погодженням з керівником юридичної служби Міндовкілля.

3.8. У разі відсутності директора (відрадження, відпустка, хвороба тощо), його обов'язки виконує один із заступників директора, відповідно до розподілу функціональних обов'язків або інший працівник Парку, визначений наказом Міндовкілля.

3.9. Директор призначає та звільняє з посади наукових, інженерно-технічних та інших працівників Парку з дотриманням вимог законодавства.

3.10. Для вирішення наукових і науково-технічних проблем у Парку створюється науково-технічна рада (далі – НТР). Положення про НТР і її склад затверджуються Міндовкілля в установленому порядку.

3.11. Для виконання окремих робіт (надання послуг) директор може залучати громадян, виробничі, творчі та інші колективи, спеціалістів наукових і вищих навчальних закладів, укладаючи з ними відповідні цивільно-правові договори у встановленому законодавством порядку.

3.12. Директор створює умови для підвищення професійного рівня і кваліфікації працівників.

3.13. З метою регулювання виробничих, трудових, соціально-економічних відносин і узгодження інтересів працівників і адміністрації Парку між ними, у відповідності до законодавства, укладається колективний договір, який підписується уповноваженими представниками сторін.

Повноваження трудового колективу визначаються законодавством.

3.14. Місцеві органи влади та громадськість сприяють діяльності адміністрації в збереженні та охороні природних комплексів та виконанні поставлених перед нею завдань.

4. СТРУКТУРА ТА РЕЖИМ ТЕРИТОРІЇ ПАРКУ

4.1. Територія Парку враховується в усіх видах землевпорядної, містобудівної, проєктно-планувальної та проєктної документації.

4.2. Функціональне зонування території Парку здійснюється відповідно до Проєкту організації території, що затверджується в установленому порядку Міндовкілля.

4.3. На території Парку відповідно до законодавства про охорону навколишнього природного середовища виділяються такі зони:

- заповідна зона;
- зона регульованої рекреації;
- зона стаціонарної рекреації;
- господарська зона.

Для кожної зони з урахуванням її природоохоронної, оздоровчої, наукової, рекреаційної, історико-культурної та інших цінностей природних комплексів та об'єктів, встановлюється диференційований режим щодо їх охорони, відтворення та використання.

4.3.1. На території заповідної зони забороняється будь-яка господарська та інша діяльність, що суперечить цільовому призначенню цієї зони або порушує природний розвиток процесів та явищ і створює загрозу шкідливого впливу на її природні комплекси та об'єкти, а саме:

будівництво споруд, шляхів, лінійних та інших об'єктів транспорту і зв'язку, не пов'язаних з діяльністю Парку, розведення вогнищ, влаштування місць відпочинку населення, стоянка транспорту, проїзд і прохід сторонніх осіб, прогін свійських тварин, пересування механічних транспортних засобів, за винятком шляхів загального користування, лісосплав, проліт літаків та вертольотів нижче 2000 метрів над землею, подолання літаками звукового бар'єру над територією заповідної зони та інші види штучного шумового впливу, що перевищують установлені нормативи;

геологорозвідувальні роботи, розробка корисних копалин, пошкодження ґрунтового покриву, порушення гідрологічного та гідрохімічного режимів, руйнування геологічних відслонень, а також добування піску та гравію в річках та інших водоймах, застосування хімічних засобів, усі види лісокористування, проведення рубок головного користування та всіх видів поступових та суцільних рубок, вирубування дуплястих, сухостійних, фаутичних дерев та ліквідація захаращеності, а також заготівля кормових трав, лікарських та інших рослин, квітів, насіння, очерету, випасання худоби, вилов і знищення диких тварин, порушення умов їх оселення, гніздування, інші види користування рослинним і тваринним світом, що призводять до порушення природних комплексів;

мисливство, селекційний відстріл тварин, рибальство, лісокультурні роботи, всі види екскурсій, крім пішохідних, біотехнічні заходи, сінокосіння механізованими засобами, туризм, інтродукція нових рослин і тварин, проведення заходів з метою збільшення чисельності окремих видів тварин понад допустиму науково обґрунтовану ємність угідь, збирання колекційних та інших матеріалів, за винятком матеріалів, необхідних для виконання наукових досліджень;

влаштування звалищ сміття, гноєсховищ, накопичувачів рідких і твердих відходів виробництва, кладовищ, скотомогильників, полів фільтрації тощо;

скидання неочищених стічних вод у балки, пониззя, кар'єри тощо, а також у потічки;

використання природних ресурсів з порушенням вимог законодавства.

Для збереження і відтворення корінних природних комплексів, проведення науково-дослідних робіт та виконання інших завдань у заповідній зоні відповідно до Проекту організації території в установленому порядку, допускається:

виконання відновлювальних робіт на землях з порушеними корінними природними комплексами, а також здійснення заходів щодо запобігання змінам

природних комплексів Парку внаслідок антропогенного впливу, відновлення гідрологічного режиму, збереження та відновлення рослинних угруповань, що історично склалися, видів рослин і тварин, що перебувають під загрозою зникнення, тощо;

здійснення протипожежних заходів та вибіркового діагностичного відстрілу диких тварин для ветеринарно-санітарної експертизи, що не порушують режиму заповідної зони;

спорудження в установленому порядку будівель та інших об'єктів, необхідних для виконання поставлених перед Парком завдань;

збір колекційних та інших матеріалів, виконання робіт, передбачених планами довгострокових стаціонарних наукових досліджень, проведення екологічної освітньо-виховної роботи.

У разі термінової необхідності за рішенням НТР Парку на території заповідної зони можуть проводитися заходи, спрямовані на охорону природних комплексів, ліквідацію наслідків аварій, стихійного лиха, не передбачені Проектом організації території.

Для ліквідації наслідків аварій та стихійного лиха, в результаті яких виникає пряма загроза життю людей чи знищення заповідних природних комплексів, особливо терміново заходи здійснюються за рішенням адміністрації Парку.

4.3.2. Зона регульованої рекреації – в її межах проводяться короткостроковий відпочинок та оздоровлення населення, огляд особливо мальовничих і пам'ятних місць.

На території зони регульованої рекреації забороняється:

проведення рубок головного користування, прохідних рубок, суцільних санітарних рубок;

будь-яке будівництво, не пов'язане з діяльністю Парку, у тому числі промислових, господарських та житлових об'єктів;

розробка корисних копалин, кар'єрів, порушення ґрунтового покриву, промислове рибальство, мисливство, промислова заготівля лікарських рослин;

проїзд та стоянка автомобільного та гужового транспорту поза дорогами загального користування, крім службового при виконанні працівниками своїх службових обов'язків;

організація масових спортивних та туристичних заходів, розміщення наметових таборів, човнових станцій, які не погоджені адміністрацією Парку;

розведення вогнищ поза межами відведених для цього місць;

застосування хімічних засобів боротьби з шкідниками та хворобами дикорослих рослин і лісу без відповідного наукового обґрунтування;

порушення режиму прибережних смуг та водоохоронних зон;

використання плавзасобів, обладнаних двигунами внутрішнього згорання, за виключенням плавзасобів, які використовуються Державною екологічною інспекцією України, адміністрацією Парку, рятувальними та іншими службами під час виконання своїх службових обов'язків;

миття та обслуговування транспортних засобів та техніки, влаштування літніх таборів для худоби в прибережних захисних смугах водойм;

скидання неочищених стічних вод, використовуючи рельєф місцевості (балки, пониззя, кар'єри тощо), а також у потічки;

розміщення кладовищ, скотомогильників, звалищ, гноєсховищ, накопичувачів рідких і твердих відходів виробництва, полів фільтрації;

інша діяльність, що може негативно вплинути на стан природних комплексів та об'єктів або зменшити природну екологічну чи рекреаційну цінність території Парку.

У зоні регульованої рекреації дозволяється в установленому порядку:

проведення заходів, пов'язаних із збереженням, відтворенням і ефективним використанням природних комплексів та об'єктів згідно з Проектом організації території;

короткостроковий відпочинок та оздоровлення населення, огляд особливо мальовничих і пам'ятних місць;

влаштування та відповідне обладнання туристських маршрутів і екологічних стежок;

відлов маток та плідників для відновлення популяцій місцевих видів риб;

любительське рибальство на спеціально відведених ділянках відповідно до вимог Правил любительського рибальства, затверджених наказом Міністерства аграрної політики та продовольства України від 19.09.2022 № 700 зареєстрованим у Мін'юсті 16.11.2022 за № 1412/38748;

регульований збір грибів, ягід, плодів дикорослих плодових рослин, задоволення потреб працівників Парку та громадян, що проживають на його території у сінокосах та пасовищах із дотриманням законодавства про охорону навколишнього природного середовища.

4.3.3. Зона стаціонарної рекреації – призначена для розміщення готелів, мотелів, кемпінгів, туристичних таборів та інших об'єктів обслуговування відвідувачів Парку.

У зоні стаціонарної рекреації забороняється будь-яка господарська діяльність, що не пов'язана з цільовим призначенням цієї функціональної зони або може шкідливо вплинути на стан природних комплексів та об'єктів заповідної зони і зони регульованої рекреації, в тому числі проведення суцільних санітарних рубок.

4.3.4. В межах господарської зони забороняються рубки головного користування і проводиться господарська діяльність, спрямована на виконання покладених на Парк завдань, знаходяться населені пункти, об'єкти комунального призначення Парку, а також землі інших землевласників та землекористувачів, що включені до складу Парку, на яких господарська діяльність здійснюється з додержанням вимог та обмежень, встановлених для зон антропогенних ландшафтів біосферних заповідників.

4.4. На території зони регульованої рекреації, стаціонарної рекреації та господарської зони забороняється будь-яка діяльність, яка призводить або може призвести до погіршення стану навколишнього природного середовища та зниження рекреаційної цінності території Парку, в тому числі мисливство.

4.5. Використання природних ресурсів на території Парку здійснюється у загальному та спеціальному порядках. Загальне використання природних

ресурсів здійснюється відповідно до цього Положення, Проекту організації території та з урахуванням вимог режиму території. Забезпечення додержання режиму території під час використання природних ресурсів у загальному порядку покладається на його адміністрацію.

Спеціальне використання природних ресурсів у межах території Парку здійснюється на підставі дозволів, виданих уповноваженими на те органами у сфері охорони навколишнього природного середовища у межах лімітів, затверджених Міндовкілля.

4.6. У межах Парку забороняється:

погіршення стану збереження цінностей: ділянки «Сатанівська дача» у складі транскордонного об'єкта всесвітньої природної спадщини ЮНЕСКО «Букові праліси і давні ліси Карпат та інших регіонів Європи», водно-болотних угідь міжнародного значення «Бакотська затока» та «Пониззя річки Смотрич», території Смарагдової мережі Європи «Національний природний парк «Подільські Товтри», середовищ перебування (зростання) видів тваринного та рослинного світу і природних оселищ, занесених до Червоної книги України та міжнародних Червоних списків;

у період розмноження диких тварин, з 1 квітня до 15 червня, проведення робіт та заходів, які є джерелом підвищеного шуму та неспокою (пальба, проведення вибухових робіт, феєрверків, санітарних рубок лісу, проведення ралі та інших змагань на транспортних засобах);

здійснення заходів з поліпшення санітарного стану лісів навколо місць гніздування хижих птахів, занесених до Червоної книги України (радіусом 500 метрів), та чорного лелеки (радіусом 1000 метрів), токовищ глухарів, тетеруків (радіусом 300 метрів);

розорювання або в інший спосіб пошкодження, ліквідація природних місць мешкання диких тварин (нір, барлогів, гнізд тощо).

5. ОХОРОНА ПАРКУ

5.1. Охорона території Парку покладається на службу його охорони, що входить до складу служби державної охорони природно-заповідного фонду України.

5.2. Службу державної охорони Парку (далі – служба держохорони) очолює директор Парку, який несе повну відповідальність за організацію її діяльності та забезпечення додержання режиму території, а також збереження, відтворення та раціональне використання природних комплексів і ресурсів у межах його території.

5.3. Основними завданнями служби держохорони є:

забезпечення додержання режиму охорони Парку;

попередження та припинення порушень природоохоронного законодавства на території Парку.

5.4. Повноваження служби держохорони визначається законодавством.

5.5. Підприємства, організації та установи, розташовані на території Парку, проводять господарську та іншу діяльність з додержанням вимог законодавства

про охорону навколишнього природного середовища і несуть відповідальність за порушення режиму території Парку.

5.6. Територія Парку, що включається до його складу без вилучення у землекористувачів, передається під охорону підприємствам, установам, організаціям і громадянам Хмельницькою обласною державною адміністрацією з оформленням охоронного зобов'язання.

5.7. Порушення вимог законодавства про охорону навколишнього природного середовища на території Парку тягне за собою дисциплінарну, адміністративну, цивільну або кримінальну відповідальність.

5.8. Розмір шкоди, заподіяної внаслідок порушення законодавства про охорону навколишнього природного середовища на території Парку, визначається в установленому законодавством порядку та підлягає компенсації в повному обсязі.

5.9. Державний контроль за додержанням режиму Парку здійснюється Державною екологічною інспекцією України.

5.10. Громадський контроль за додержанням режиму території Парку здійснюється громадськими інспекторами з охорони довкілля.

6. НАУКОВА ТА НАУКОВО-ТЕХНІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ

6.1. Наукова та науково-технічна діяльність на території Парку проводиться з метою вивчення природних процесів, забезпечення постійного спостереження за їх змінами, екологічного прогнозування, розробки наукових основ охорони, відтворення та використання природних ресурсів та найбільш цінних об'єктів, для забезпечення збереження, охорони та відтворення природних комплексів та об'єктів, особливо рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення, видів тваринного і рослинного світу, занесених до Червоної книги України та міжнародних Червоних списків, дослідження та збереження історико-культурних цінностей за основними напрямками і в порядку, передбаченому Положенням про наукову та науково-технічну діяльність природних і біосферних заповідників та національних природних парків, затвердженого наказом Мінприроди від 29.10.2015 № 414, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 18.11.2015 за № 1444/27889.

Основними напрямками наукової та науково-технічної діяльності Парку є здійснення фундаментальних та прикладних наукових досліджень функціонування екосистем в умовах заповідних режимів, які включають:

- ведення Літопису природи;
- організацію та здійснення систематичних спостережень (моніторингу) за станом та динамікою природних комплексів та об'єктів, екосистем та клімату;
- інвентаризацію об'єктів флори та фауни, рослинних угруповань, природних середовищ (оселищ) та ландшафтного різноманіття тощо;
- розроблення наукових рекомендацій (програм, планів дій) щодо збереження і відтворення рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення, видів рослинного і тваринного світу, занесених до Червоної книги України, до регіональних переліків видів рослин і тварин, що підлягають

особливій охороні, та/або до переліків видів рослин і тварин, що підлягають охороні згідно з міжнародними зобов'язаннями, відновлення порушених корінних природних комплексів, гідрологічного режиму, збереження та відновлення рослинних угруповань, що історично склалися, запобігання проникненню чужорідних видів рослин і тварин, які загрожують екосистемам, середовищам існування або видам, контролю або усунення таких чужорідних видів;

дослідження разом з фахівцями з охорони пам'яток історії та культури історико-культурних цінностей на території Парку для розроблення рекомендацій щодо поліпшення їх збереження;

підготовку наукових матеріалів та рекомендацій, необхідних для провадження екологічної освітньо-виховної роботи, рекреаційної та інших видів діяльності Парку;

створення та ведення наукових фондів, баз даних, інформаційних систем;

первинний облік кадастрових відомостей щодо територій та об'єктів природно-заповідного фонду.

6.2. Основною формою узагальнення результатів наукових досліджень та спостережень за станом і змінами природних комплексів на території Парку є його Літопис природи, який ведеться в установленому порядку за Програмою Літопису природи для заповідників та національних природних парків, затвердженою спільним наказом Міністерства екології та природних ресурсів України та Національної академії наук України від 25.11.2002 № 465/430.

6.3. Парк має право:

брати участь в екологічних, регіональних, галузевих, державних, загальнодержавних, міжнародних програмах, а також конференціях, симпозіумах тощо;

здійснювати наукову та науково-технічну діяльність на замовлення та у відповідності до договорів з іншими заінтересованими організаціями та установами з природоохоронних та інших питань, віднесених до компетенції адміністрації Парку;

формувати фонди наукових матеріалів (поповнення колекційних матеріалів, фенотек, ценотек), обмінюватися експонатами у встановленому порядку, тощо.

6.4. Для організації наукової та науково-технічної діяльності в Парку створюються структурні підрозділи (відділи, сектори, лабораторії).

6.5. Щорічні плани заходів з наукової та науково-технічної діяльності Парку та звіти про їх виконання розглядаються його НТР та затверджуються директором Парку.

6.6. Наукові дослідження на території Парку можуть здійснюватись іншими науково-дослідними установами та організаціями на основі єдиних програм і планів науково-дослідних робіт чи договорів між цими установами та організаціями і адміністрацією Парку.

7. ЕКОЛОГІЧНА ОСВІТНЬО-ВИХОВНА ДІЯЛЬНІСТЬ

7.1. У Парку проводиться екологічна освітньо-виховна робота з метою цілеспрямованого впливу на світогляд, поведінку і діяльність місцевого населення та відвідувачів стосовно збереження природної спадщини країни, природних комплексів територій та об'єктів Парку, забезпечення підтримки природоохоронної діяльності Парку шляхом поширення знань і підвищення обізнаності щодо цінностей біологічної та ландшафтної різноманітності, формування екологічної свідомості та виховання поваги до природи за основними напрямками і з використанням форм діяльності, визначених у Положенні про екологічну освітньо-виховну роботу установ природно-заповідного фонду, затвердженому наказом Мінприроди від 26.10.2015 № 399, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 11.11.2015 за № 1414/27859.

7.2. Парк у сфері екологічної освітньо-виховної роботи співпрацює з усіма верствами населення, підприємствами, установами та організаціями усіх форм власності, органами державної виконавчої влади та органами місцевого самоврядування, громадськими та міжнародними організаціями, насамперед з дошкільними, загальноосвітніми, позашкільними, професійно-технічними та вищими навчальними закладами, засобами масової інформації.

7.3. Для організації екологічної освітньо-виховної роботи в Парку створюється структурний підрозділ.

7.4. Щорічні плани заходів та звіти з екологічної освітньо-виховної роботи Парку розглядаються його НТР та затверджуються директором Парку.

8. РЕКРЕАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

8.1. Рекреаційна діяльність на території Парку здійснюється відповідно до Положення про рекреаційну діяльність у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду України, затвердженого наказом Міндовкілля від 26.07.2022 № 256, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 12.09.2022 за № 1043/38379.

8.2. Основними напрямками рекреаційної діяльності у межах Парку є:
створення умов для здійснення рекреаційної діяльності з дотриманням режиму Парку;

встановлення допустимих антропогенних (рекреаційних) навантажень на територію Парку;

організація та облаштування інформаційно-туристичних центрів, еколого-освітніх стежок, туристичних маршрутів, оглядових майданчиків, рекреаційних ділянок, кемпінгів, таборів для відпочинку;

поширення інформації рекламного та інформаційного змісту (оприлюднення у засобах масової інформації та на вебсайтах інформації про рекреаційні ресурси і послуги, а також про суб'єктів рекреаційної діяльності в межах Парку та/або поруч з ними);

вивчення, узагальнення та впровадження кращого національного і закордонного досвіду і практики з організації рекреаційної діяльності;

формування в рекреантів і місцевих жителів культури оздоровлення, відпочинку та туризму на природі, бережливого та гуманного ставлення до природної і культурної спадщини.

8.3. Для організації рекреаційної діяльності в Парку створюється структурний підрозділ.

8.4. Парк:

забезпечує організацію рекреаційної інфраструктури, створення мережі еколого-освітніх та науково-пізнавальних маршрутів, рекреаційних зон для забезпечення сприятливих умов для відпочинку населення та відвідувачів Парку;

здійснює роботи з оцінки рекреаційних ресурсів (природні, історико-культурні, етнографічні тощо);

проводить дослідження, пов'язані із забезпеченням провадження рекреаційної діяльності відповідно до законодавства.

8.5. Рекреаційна діяльність на території Парку організовується спеціальним підрозділом адміністрації Парку, а також іншими підприємствами, установами та організаціями на підставі угод з адміністрацією Парку.

9. ФІНАНСУВАННЯ ТА МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

9.1. Фінансування заходів, пов'язаних із функціонуванням Парку, здійснюється відповідно до законодавства за рахунок коштів загального та спеціального фондів Державного бюджету України. Для цієї мети можуть також залучатися кошти місцевих бюджетів, благодійних фондів, підприємств, установ, організацій, громадян та інших джерел фінансування, не заборонених законодавством.

9.2. Кошти, отримані в результаті надання платних послуг згідно з Переліком платних послуг, які можуть надаватися бюджетними установами природно-заповідного фонду, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 28.12.2000 № 1913, є власними коштами Парку і вилученню не підлягають. Ці кошти використовуються відповідно до законодавства та згідно з кошторисом Парку, затвердженим Міндовкілля в установленому порядку, зокрема до 50 відсотків зазначених надходжень – на преміювання працівників відповідно до їх особистого внеску в загальні результати роботи під час організації та надання таких послуг.

9.3. Матеріально-технічне забезпечення Парку здійснюється у встановленому законодавством порядку.

9.4. Адміністрація Парку може встановлювати плату за відвідування території в установленому порядку.

9.5. Проведення заходів щодо збереження природних комплексів та іншої діяльності здійснюється згідно з планом природоохоронних заходів, що затверджується Міндовкілля.

9.6. Парк може подавати в установленому порядку запити про виділення коштів для здійснення природоохоронних заходів.

10. МАЙНО

10.1. Майно Парку складають основні фонди, а також інші матеріальні цінності, вартість яких відображається в самостійному балансі Парку.

10.2. Майно Парку є державною власністю і закріплюється за ним на праві оперативного управління. Парк володіє, користується і розпоряджається зазначеним майном за погодженням з Міндовкілля, вчиняючи щодо нього дії, що не суперечать вимогам законодавства і цьому Положенню.

10.3. Земля, основні фонди, інше державне майно не можуть бути предметом застави.

10.4. Списання державного майна з балансу може здійснюватись Парком тільки в порядку, передбаченому законодавством.

10.5. Джерелами формування майна Парку є бюджетні асигнування, кошти спеціального фонду, благодійні внески, пожертвування організацій, установ, громадян та інші надходження, не заборонені законодавчими актами України.

10.6. Парк має право за погодженням з Міндовкілля здавати в установленому порядку в оренду майно і приміщення, які не використовуються в природоохоронних, наукових і виробничих цілях.

10.7. Збитки, заподіяні Парку внаслідок порушення його майнових прав юридичними і фізичними особами, відшкодовуються в установленому порядку, в тому числі за рішеннями суду.

11. ЗВІТНІСТЬ І КОНТРОЛЬ ЗА ДІЯЛЬНІСТЮ

11.1. Парк веде бухгалтерський, оперативний облік, складає періодичну, квартальну, фінансову річну та статистичну звітність і подає її в установленому порядку відповідно до законодавства.

11.2. Директор та головний бухгалтер Парку несуть персональну відповідальність відповідно до законодавства за правильність та достовірність бухгалтерського та оперативного обліку, періодичної, квартальної, річної фінансової та статистичної звітності, а також за збереження фінансової документації.

11.3. Парк звітує про свою діяльність перед Міндовкілля та відповідними органами державної виконавчої влади в порядку і строки, визначені законодавством.

11.4. Міндовкілля здійснює контроль за діяльністю Парку у порядку визначеному законодавством.

12. ВЗАЄМОДІЯ З ПІДПРИЄМСТВАМИ, УСТАНОВАМИ, ОРГАНІЗАЦІЯМИ ТА ФІЗИЧНИМИ ОСОБАМИ, ЯКІ ЗДІЙСНЮЮТЬ ДІЯЛЬНІСТЬ НА ТЕРИТОРІЇ ПАРКУ

12.1. Парк взаємодіє з підприємствами, установами, організаціями та фізичними особами-підприємцями відповідно до національного законодавства і міжнародних договорів.

12.2. Підприємства, установи, організації незалежно від форми власності, а також фізичні особи - підприємці, які розташовані на території Парку (далі – суб'єкти господарювання), здійснюють господарську діяльність на території Парку згідно з законодавством, Проектом організації території, а також цим Положенням.

12.3. З суб'єктами господарювання, які здійснюють свою діяльність на території Парку, адміністрацією укладаються цивільно-правові та/або господарські договори/угоди.

12.4. Заінтересовані суб'єкти господарювання здійснюють обов'язкове екологічне страхування відповідальності з метою компенсації шкоди, заподіяної на території Парку внаслідок стихійних природних явищ чи промислових аварій і катастроф.

12.5. Для координації діяльності з питань використання природних комплексів та об'єктів підприємствами, установами та організаціями, у межах території Парку, адміністрація Парку може створювати координаційну раду із представників місцевих органів виконавчої влади та керівників цих підприємств, установ та організацій.

13. МІЖНАРОДНА ДІЯЛЬНІСТЬ

13.1. Парк може брати участь у міжнародному співробітництві у сфері збереження біологічного та ландшафтного різноманіття, особливо видів тваринного і рослинного світу та природних оселищ, занесених до міжнародних Червоних списків.

13.2. Парк зобов'язаний забезпечувати належне збереження: ділянки «Сатанівська дача» у складі транскордонного об'єкта всесвітньої природної спадщини ЮНЕСКО «Букові праліси і давні ліси Карпат та інших регіонів Європи», водно-болотних угідь міжнародного значення «Бакотська затока» та «Пониззя річки Смотрич», території Смарагдової мережі Європи «Національний природний парк «Подільські Товтри».

13.3. Парк може брати участь у розробці та участі в реалізації міжнародних наукових та інших програм і проєктів, обміні науковою інформацією, підвищенні кваліфікації співробітників Парку, входити до складу міжнародних природоохоронних асоціацій, об'єднань, організацій тощо.

14. ЗМІНА МЕЖ, КАТЕГОРІЇ ТА СКАСУВАННЯ СТАТУСУ ПАРКУ

14.1. Зміна меж, категорії та скасування статусу території Парку проводиться відповідно до законодавства.

15. ПРИПИНЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ АДМІНІСТРАЦІЇ ПАРКУ

15.1. Припинення діяльності Парку проводиться в установленому законодавством порядку.

15.2. Ліквідація адміністрації Парку здійснюється в порядку, передбаченому законодавством.

**Директор Департаменту
природно-заповідного фонду
та біорізноманіття**

A handwritten signature in blue ink, consisting of several loops and a long diagonal stroke extending to the right.

Павло ІВАНОВ

Прозито, пронумеровано та скріплено
печаткою 20 (двадцять) аркушів
Директор Департаменту природно-
заповідного фонду та біорізноманіття
Міндовілля

П. Іванов